

Politični pregled.

Koroški deželni zbor. Na seji 5. t. m. se je sprejela postava glede vodnega prava v tretjem branju. Nadalje predlog posl. Winklerja, da naj se pri shodih županov, kakor sploh ob vsaki javni priložnosti na važnost občinskih posredovalnih uradov opozarja. Odločil pa se je predlog glede ustanovitve deželne posredovalnice za delo. Pač pa se je podpiralo tozadevno zasebno posredovalnico. Deželnemu odboru se je naložilo delo, da se remonten-depot deželne brambe za 400 triletnih žrebet na Koroškem ustanovi. Občini Egg se je za pota in mostove 400 K dovolilo. Tudi se je sprejel predlog glede zgradbe pri potoku Rense v zlati dolini. Nadalje se je sprejel predlog dr. Waldnerja, da naj se skuša pridobiti posebni gozdni inšpektor za Koroško. Potem se je sklenilo, pričeti pogajanja za nakup domene v Osiachu, katero hočejo benediktinci za se porabiti, kar bi bilo v veliko gospodarsko škodo deželi. —

Deželni proračun koroški se je zboru predložil in kaže sledeče številke: Skupne potrebsčine znašajo K 5.807.200. Največ se izda za šolstvo (namreč skoraj 3 milijone kron). Nadaljnji izdatki so: javno varstvo in vojaštvo K 95.634; javne zgradbe 970.217 K; uprava 272.567 K; deželni zbor 63.771 K; kmetijstvo 416.086 K; zdravstvo in dobrotelost 1.196.964 K itd. Pokrilo se bode te potrebsčine glasom predloga deželnega odbora s sledečimi dokladi: 60% doklade na hišninčni davek v Celovcu (236.139 K); 65% deželne doklade na vse neposredne davke (2.273.082 K); dodatek države (212.380 K); dohodek iz naklade na pivo (357.237 K); na vino (98.000 K); na žganje (625.308 K); 20% vžitinski davek na meso (48.737 K); 120% vžitinski davek na vino in mošt (292.192 K); lovska pravica (30.000 K); lirske takse (22.000 K) itd. Primanjkljaja ostane 846.030 K.

Češki deželni zbor je stopil te dni h kratkemu zasedanju skupaj. Kakor znano, ta deželni zbor že dolgo ne posluje, ker ne pride do sporazumljenja med Nemci in Čehi. Tudi sedaj ni mogla vlada tega sporazumljenja doseči in je zato zbor zopet domu poslala. S tem je splošni politični položaj na Avstrijskem zopet veliko poslabšan.

Novi ban na Hrvaškem je imenovan v osebi dr. Nikolaja pl. Tomažić. Cesar ga je že zaprisegel.

Odstavljen škof. Nadškof Dvornik v Zadru je bil odstavljen. Baje je zanemaril diecezo. Pravijo tudi, da se je potegoval za staroslovansko bogoslužje in da so ga zato odstavili.

Dopisi.

V Ježencih pri Račju. Dragi „Stajerc“! V Troji zadnji številki smo čitali od naših slovensko mogočnih poslancev, kako ti ljudje v državnem in deželnem zboru kmeto zagovarjajo in jim pri vsaki priliki pomagajo!? Resnica je, kar si ti „Stajerc“ v zadnji številki od tih gospodov govoril. Gospod Pišek, eva dokaz! Mi vbogi kmeti smo vas po občinskem uradu pisмено prosili, ker smo lansko leto še manj krme pridelali, nego predlansko leto. Zaradi tega Vas srčno prosimo, da se za naše razmere pri visoki vladi tudi Vi oglasite za pomoč; no kaj pa ališimo od Vas? Zabranjenje in obstrukcija! Lepo je za Vas to nastopanje! Pa tudi za tiste zagrizene slovenske klerikalce, kateri te vboge kmete a tem slepijo. Ob času volitve so bili plakati, večinoma po vseh faravžih, v spovednicah, prižnicah in od Sl. Bistrice do Maribora se je videlo po telegrafskih stebrih prilepjenih plakatov: Pišek je naš kandidat. Celo v Mariboru ta ob Dravi stoji neka lesena kočica; Dunajčani pravijo, da je „Vater Closet“, smo jih tudi videli prilepjenih v večem številu; pa kaj tam so hitro izginili v Dravo. Zdaj pa se smemo prepričati o prihodnjih volitvah, kak in kdo se naj za kmeta voli! Ne več taki, kateri imajo le skrb, ako potrebuje en fajmošter kakšno graščino, ali pa en kaplan pri Ptaju kakšno vilo; to je skrb našega poslanca Piškega! Evo dokaz: Oglejmo pa poslance zgornege Stajerja (okraj Gröbming-Ennstal) kakor se čita v listih. Ta-

želnem zboru v Gradcu dobro akribeli. Kaj pa Vi, ata Pišek? ste morebiti tiste 4 minute, ko ste Vi govorili, rekli da smo tukaj sami bogatini, kakor Vi zdaj? Mi moramo živino zaradi krme že zdaj prodati, ker ni pomoči, kaj pa bo v spomladi? S čem se bo oralo in gnojilo? Takih poslancev varuj nas večni Bog za naprej! Kaj pa porečeš ti, „Stajerc“, k temu? Tebe blatijo ob vsaki priliki, da ti krivico govorijo. Mi pa pravimo, da ti resnico poveš; to je pa trn v očeh takih klerikalcev! Živio „Stajerc“!

Več kmetov iz okraja Maribor. V Zrečah je bil poslan Johan Pušnik, de-lavec na cesti proti Komru. On se je poprej dobro naskal močne pijače; potem se je z go-spodom kaplanom napotil, da bi šli spovedat neko staro vdovo; pa kaj pomaga, niso ga noge več neale, vrzne se v sneg, da si ohladi svojo vročo kri. Gospod kaplan so morali sami med potom drugega prositi, da jim je stregel. Johan Pušnik se je pa pozneje že boljše počutil in se je z nekim voznikom peljal proti domu.

Iz Kapel pri Brežicah. Neki mladenič iz tukajšne občine, kateri je vreden imena „nula“ ali ničla, se vedno spenja in piše v eno štev. narodnega lista po dva članka zoper naše fante in dekleta, kateri mu prav k njegovemu lepemu obrazu ne stojijo. Prav bi bilo, ako bi imenovani mladenič poskusil kaj po svetn, potem bi znal šele kaj komu predbacivati, ker je pa neizkušen skoro vsega in gotovo nikdar uskušen ne bo, neji pusti naše mlade ljudi obojega spola čisto pri miru. Kapelčani pa smo, kakor že je znano, napredni in bomo se za zmiraj. Ni pa semena čistega, da bi ne bilo tudi nekoliko smeti zraven, za katere pa skrbijo časti vredni in spoštovani udi tukajšne občine. Za daljno njegovo življenje mu pa priporočamo naj bode prijazen in naj spoštuje vsakega, ker drugače si naj pobira kopita, ako mu ni tukaj po volji; bodi si pa svest in veruj sam sebi, da se Ti bodo mogli sladi Ti troji vrel močnari.

Brežice. (Nekaj malega iz štoru v Brežicah.) Res čudni „patrioti“ so naši obrtniki, da se jim mora sodnjakim potom dokazati, da niso ovce vedno za striči. Kdor to ne verjame, naj popraša čevljarja Veršeca ali pa odvetnika dr. Janecha; on bode še natanek vsakemu to stvar pojasnil. Tudi novi priromani Pelikan si išče ovce, ne gleda v začetku delanja na „narodnost“ (rudečo srjajo bode le skrivaje nosil. Op. učenca), vidi se to pri prilepanju reklamnih ogelcev ali listkov. Bili bi mu seveda nemški groši ljubi. Manjka tem „narodnim“ trobentačem vedno novih udov! Prava misel tega se je že pri zadnji seji „Posojilnice“ pokazala, v kateri je glavno besedo dr. Stiker imel. Razvijanje liberalne ideje! Zlobni jeziki trdijo, da je g. Levak za 30% bolj mlad postal; to se seveda na hrbišču pozna, od časa odhoda dr. Benkanića sem. Vsak planet ima svoje trabante, tako se tudi že tukaj kaže. Pišek z Bogom! Gosp. župnik! Adijo amico! Drugi časi, druge šege! Potolazi se, Slovenija, in vidva ekaskekreterja, Hanza pa Sikokošek; zapomniti si: ni vsaki dan nedelja. Bodejo tudi za vaju časi prišli, ker drevo ne raste do neba. To so tudi predniki, mizar Kovačič, ključavničar Sterniša, krojač Vester itd. trdili in od časa poslovenja teh naših obrtnikov reče vedno gosp. Schw.: Permoj duši, za poroka pa nikomur več ne.

Iz Cerašnjeva pri Slov. Bistrici. Ni božjega miru! V zadnji številki „Slov. Gospod.“ naš znani eksžupnik J. Sušnik zopet ljudi z ne-sramnimi lažmi napada; piše namreč, da so volitve pred durmi in da Kresnik že zgago dela; pa mu ljudje ja ne bodo šli na limanice, če ima ravno dober jezik. G. ž. J. Sušnik! Prosimo, ali ni to velikanska, nesramna laž?! Kakor smo že zadnjič na Vaše laži poročali, da dobite 50 K za vsako agitacijo, katero nam dokažete, stavimo Vam danes 500 K (smo mož beseda) za vsako najmanjšo agitacijo, katero Vi Kresniku dokažete! Ste zastopili? Kaj pa delate Vi? Pokažemo vam Vaše lastnoročno pismo in lastnoročno pismo Vašega zalega pajdaša, katerega še ne imenujemo, v katerih pisnih drug drugega učita, kako bi se naj volilni zapisniki v Vajni prid popačili in goljufno sestavili. Vprašamo Vas, ali ni to dejanje najslabšega agitatorja? Vi pravite, da ima Kresnik sladek jezik in da mu ne

ali ima kdo slajši pa tudi lažnivejši jezik v fari, kakor Vi? Ali niste Vi z Vašim sladkim jezikom že dobili neko nevedno, nedolžno siroto na limanice in spravili pri tem v velike zadrege in škodo ter v sodnjaki zapor par ubogih oseb i. s. ravno pri volitvah, da so bile zaradi Vas sodnijsko kaznovane v zapor in velika plačila? Vi pa kod pravi krivec ste se sodnjaki zanjki zvičajno izmuznili ter se v pest smejali. Obetali ste sicer, da boste tem zapeljanim sirotam plačila povrnili, pa potem Vaše obljube niste spornili. Vprašamo Vas, g. ž. Sušnik, ali je to mož-beseda? To je mož šviga-švaga! Dalje! Ali ne agitirate Vi že čez 2 meseca po vseh hišah, hlevih, bajtah, po treh farah; se vailujete na gostije kod neprijeten gost ter celo tam ljudem z agitacijo zgago delate? G. ž. Š., kaj ste vse razun tega počenjali v zadnjem času? Ker ni miru, bomo Vam razodeli stvar prihodni teden nekeje drugod, ne samo v „Stajercu“. Proč z duhovniško obleko, potem Vam bomo resnico razodeli! Prišel pa bode dan plačila! Vi se boste kesali, ljudstvo se bode veselilo, velečastiti gn. kn. in škof pa bodo obžalovali, da so Vas pustili tako dolgo v pohujšanje ljudstva, v škodo sv. veri, v aramoto č. duhovniškemu stanu! Čestitamo, vzor svete morale!

Poročilo kmetijske podružnice Rogaška-Slatina za leto 1909.

V pretečenem letu je priredila podružnica 5 podčnih predavanj v različnih občinah širnega okoliša, katera so prav dobro uspela. Da tudi našim gospej in ženam kaj zanimivega prinesemo, priredili smo 25. marca v Rogatcu in 28. marca v Rogaški-Slatini prav zanimivo predavanje o vrtnarstvu. V namen povzdige travništva priredili smo podučno predavanje o travništvu, kojega so se v cilnem številu še posebej povabljeni g. učitelji, kakor tudi obilo uglednih posestnikov udeležili.

Referent gospod dr. H. Iler iz Gradca je v prav zanimivem govoru vse najpotrebnejše o zboljšanju travništva razložil in upati je, da bodo navzoči zlate nauke, ki nam jih je govornik podal, v širje kroge zanesli in tako našemu kmetijstvu pomagali.

Dne 18. aprila 1909 razdelil je v velikem zborovanju podnačelnik travniško seme, kojega je podružnica z pomočjo državne podpore (1000 K) nabavila in pri tej priliki obširno o travništvu govoril, v koliko so si posamezniki z brezplačnim semenom pomagali, je docela odvisno od izvršitve onih navodil pri setvi, koje jim je podnačelnik podal.

Prvo nedeljo meseca majnika sklical se je kmečki shod v gostilno gospe Kapnik na Podplat, kjer je gospod načelnik Joa. Simony o varstvu rastlin, podnačelnik o travništvu govoril.

Prvi govornik je kmetom živo na srce položil naj se pobrigajo za sadno drevje in naj gosenice prej ko mogoče poberejo, naj pa tudi primorejo, da se naše ptice perke čuvajo, ker so nam tiste v boju zoper marsikateri merčec najboljši pomagači, — potrebna dela so se tudi na bližnem sadonosniku pokazala.

Podnačelnik pa je tudi za občino Kostivnico namenjeno travniško seme posameznikom razdelil.

Pri tej priliki je bila zaslužnemu kmetu Martin Debelak u izročena „bronasta kelajna z diploma“ z primernim nagovorom. (Čudno se nam je takrat dozdevalo, da „Narodni list“, kojega gospod urednik je bil takrat slučajno navzoč, ni o odklikovanju tega slovenskega kmeta nič povedal). Zastopnik kmet. podružnice so se večkrat udeležili sej okr. pomožnega odbora v Rogatcu in Ptaju in se tam za oddajo krme po nižjani ceni zavzeli. Zahtevali pa so tudi od vlade, da prepusti kmetom pravočasno različna dobra semena po nižjani ceni.

Okrajno glavarstvo pa se je tudi v večih slučajih na podružnico za svet obrnilo. Na državno zbornico je vodstvo podružnice odposlalo dobro utemeljeno prošnjo za odklonitev nove postave za vinski davek; da pa ni podružnica prirejala protestne shode, je pritej okolnosti, da so taka zborovanja uprizorili zastopniki političnih strank, — nač. samonemno.